

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2014-2020 г.”

Ключов въпрос

Какъв е напредъкът към 31.12.2021 г. по изпълнение на приоритетните цели на оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“ (ОПОС 2014-2020 г.)

Ключови послания

- ✓ Обявени общо 61 процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ (БФП) на обща стойност 4,43 млрд. лв., която представлява 131% от общия ресурс на програмата.
- ✓ Процентът на договорените средства спрямо общия финансов ресурс на ОПОС 2014-2020 г.“ е 107%¹, или 3,65 млрд. лв.
- ✓ Уسوените от бенефициентите средства по ОПОС 2014-2020 г. са в размер на 1,65 млрд. лв., които представляват 45,2% от договорените суми по програмата.
- ✓ Въведени в експлоатация са 14 бр. новоизградени/ реконструирани/ рехабилитирани пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ) – Айтос, Раднево, Банско, Видин, Асеновград, Тутракан, Чирпан, Елхово, Враца, Добрич, Тервел, Шумен, Приморско-Китен, Варна – к.к. „Златни пясъци“, както и ВиК мрежите на Банско, Долна Митрополия, Тръстеник, с. Буковлък, с. Ясен, Ямбол, Елхово, Враца, Асеновград и Добрич.
- ✓ Изградените и въведени в експлоатация инсталации за компостиране на разделно събрани зелени и/или биоразградими битови отпадъци по ОПОС са 19 бр., а изградени и въведени в експлоатация инсталации за предварително третиране на смесено събрани битови отпадъци – 8 бр.
- ✓ Депата със завършена техническа рекултивация, предмет на процедура по нарушение на правото на ЕС във връзка с постановено решение на Съда на Европейския съюз от 16 юли 2015 г. по дело C-145/14, са 41 бр.

Дефиниция на индикатора

- Процент на договорените средства спрямо общия финансов ресурс на програмата;
- Процент на усвоените средства по програмата спрямо договорените;
- Брой обекти, пуснати в експлоатация/реализирани мерки.

Оценка на индикаторите

Оперативна програма “Околна среда 2014-2020 г.” разполага с финансов ресурс от **3,39 млрд. лв.**, разпределен в шестте основни приоритетни оси. Разпределението на **договорените и реално изплатени средства** по приоритетни оси (ПО), отчетено в лева и съответният процент **спрямо бюджета на приоритетната ос**, е представено в таблица 1, както следва:

¹ Наддоговарянето е подход, възприет с цел пълно усвояване на ресурса по програмата, т. к. в процеса на изпълнение на проектите, се реализират икономии. Последните са резултат от фактори като: избор на оферта за изпълнение на дадена дейност с по-ниска от заложената в бюджета на проекта стойност (в рамките на процедура по ЗОП); отпадане на дейности по проекти; наложени финансови корекции; неизпълнение на дейности или договори.

**Табл. 1. Договорени и усвоени средства по ОП „Околна среда 2014-2020 г.”
към 31.12.2021 г. (с натрупване)**

Приоритетна ос	Бюджет на ОПОС	Договорени средства		Изплатени средства	
	Сума, лв.	Сума, лв.	%	Сума, лв.	%
1. „Води“	1 873 073 847	2 050 075 522	109%	850 472 113	45%
2. „Отпадъци“	576 196 836	646 247 554	112%	290 610 271	50%
3. „Натура 2000 и биоразнообразие“	135 509 112	123 691 151	91%	51 418 214	38%
4. „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“	137 972 768	130 886 193	95%	83 184 191	60%
5. „Подобряване качеството на атмосферния въздух“	576 986 066	623 138 488	108%	311 321 707	54%
6. „Техническа помощ“	92 973 319	72 139 941	78%	61 845 453	67%
Общо за ОПОС	3 392 711 948	3 646 178 849	107%	1 648 851 948	48,6%

Изпълнение на Индикативна годишна работна програма за 2021 г. (ИГРП), към 31.12.2021 г.

През 2021 г. са обявени 2 процедури:

- В рамките на ПО 1 „Води“, на 11.06.2021 г. е публикувана покана към Столична община като директен бенефициент по процедура „Изграждане на ВиК инфраструктура в Столична община“ с максимално финансиране от 97 млн. лв. Основните допустими за безвъзмездно подпомагане дейности са: проектиране /изграждане/ реконструкция на съоръжения за пречистване на отпадъчни води, вкл. съоръжения за третиране на утайки; на канализационни мрежи и съоръжения към или от ПСОВ и на водоснабителни мрежи и съоръжения.
- В рамките на ПО 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“, на 20.07.2021 г., е обявена процедура „Подобряване природозащитното състояние на природни местообитания – 2“. Предвиденият бюджет е в размер на 1,82 млн. лв. и се разпределя на конкурентен принцип, като са допустими широк кръг бенефициенти (държавни структури, юридически лица с нестопанска цел, общини, научни институти и висши училища).

Напредък по оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“:

ПО 1 „Води“:

През 2021 г. е издадена само една заповед за предоставяне на безвъзмездно финансиране на стойност 13,4 млн. лв. Към 31.12.2021 г. общо договорените средства по оста възлизат на 2,05 млрд. лв. (109% от бюджета по оста) за общо 42 бр. проекти. От тях, в процес на изпълнение са 26 проекта, успешно приключилите са 12, а физически изпълнените – 4 бр.

ПО 2 „Отпадъци“:

През 2021 г. е започнало изпълнението на 11 нови договора за БФП за 16,9 млн. лв. Към 31.12.2021 г. общо сключените договори/издадени заповеди в сектора са 125 бр. с обща стойност на БФП 646,2 млн. лв. или 112% от бюджета, като от тях 82 бр. проекти са в процес на изпълнение, приключилите са 27 бр., а физически изпълнени са 16 бр.

ПО 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“:

През 2021 г. са договорени 24 бр. проекта за 14,9 млн. лв. Към 31.12.2021 г. сключените договори/издадени заповеди са общо 92 бр. с обща стойност на БФП 123,7 млн. лв. (91% от бюджета). От тях, в края на 2021 г. 72 бр. са в процес на изпълнение, успешно приключили са 18 проекта и 2 бр. са физически изпълнени.

ПО 4 „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“:

През 2021 г. не са сключвани нови договори/не са издавани нови заповеди. Към 31.12.2021 г. общо сключените договори/издадени заповеди по оста са 17 бр. с обща стойност на БФП 130,9 млн. лв. (95% от бюджета на оста), като от тях в процес на изпълнение са 8 проекта, други 8 са приключили и 1 бр. е физически изпълнен.

ПО 5 „Подобряване качеството на атмосферния въздух“:

През 2021 г. е сключен само един нов договор за БФП за 8,4 млн. лв. Към 31.12.2021 г. сключените договори/издадени заповеди по оста са общо 42 бр. с обща стойност на БФП 623 млн. лв. (108% от бюджета). От тях, 23 проекта са в процес на изпълнение, а приключилите са 19 бр.

ПО 6 „Техническа помощ“:

През 2021 г. са подписани две нови заповеди за бюджетни линии, на стойност 12,9 млн. лв. Към 31.12.2021 г. издадените заповеди са общо 22 бр. и възлизат на 72,1 млн. лв. БФП (78% от бюджета на оста), като от тях в процес на изпълнение са 8 бр. бюджетни линии, а останалите 14 бр. вече са приключили.

През 2021 г. по ОПОС 2014-2020 г. са сключени/издадени 39 бр. договори/заповеди за предоставяне на безвъзмездно финансиране на обща стойност 66,6 млн. лв.

Към края на 2021 г. сключените договори/издадени заповеди за предоставяне на БФП са общо 340 бр. в размер на 3,65 млрд. лв. (107% от бюджета на програмата).

Изменение на ОП „Околна среда 2014-2020 г.“:

През 2021 г. ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ **не е изменяна**. Необходимостта от включване на нови и прецизиране на съществуващите мерки в текста на програмата, съответно на нови бенефициенти, с цел преодоляване на риска от загуба на средства на етапа на приключване на програмата, наложи нейното изменение през следващата (2022 г.) календарна година².

Паралелно с изпълнението на ОПОС 2014-2020 г., през 2021 г. е в процес и **разработването на Програма „Околна среда“ (ПОС) за периода 2021-2027 г.**

---

² Актуалната версия на ОП „Околна среда 2014-2020 г.“ може да намерите на следния адрес:
<https://www.eufunds.bg/bg/opos/node/11157>

ПРОГРАМА „ОКОЛНА СРЕДА 2021-2027 г.

В преговорния процес ПОС 2021-2027 г. е подложена на неколкократно ревизии, за да отговори в максимална степен на потребностите на Република България в сектора и изискванията за предоставяне на европейско финансиране. Отразени са серия коментари от страна на Европейска комисия, от членовете на тематичната работна група за разработване на ПОС 2021-2027 г. и от заинтересованите лица, включително коментари и препоръки, получени в рамките на обществени обсъждания и консултации. В тази връзка, през 2021 г. се проведе редица срещи с ресорни по съответните политики – звена в и извън МОСВ, с потенциалните бенефициенти в държавни и общински структури и такива, извън администрацията. В резултат са изготвени и изпратени до ЕК: версия 3 (29.01.2021 г.), версия 4 (20.04.2021 г.) и версия 5 (22.10.2021 г.) на Програмата.

През 2021 г. са изпълнени и необходимите дейности по изготвяне на Екологична оценка, която е текущо актуализирана, съгласно всяка следваща версия на ПОС 2021-2027 г. и съгласно получаваните коментари в рамките на обществените консултации със заинтересованите страни.

В рамките на ПОС 2021-2027 г. средствата са разпределени в следните направления:

Приоритет 1 „Води“

Приоритет 2 „Отпадъци“

Приоритет 3 „Биологично разнообразие“

Приоритет 4 „Риск и изменение на климата“

Приоритет 5 „Въздух“

Приоритет 6 „Техническа помощ“